

368.03:339.1(478)

POZIȚIA ȘI DEZVOLTARE A PIEȚEI ASIGURĂRILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Conf. univ. dr. Tatiana DZIUBETCAIA, ASEM
dziubetcaia@ase.md

ORCID: 0000-0002-9592-3240

Lector univ. Natalia COSTOVA, ASEM
costova.natalia@ase.md

ORCID: 0000-0003-1231-8393

DOI: <https://doi.org/10.53486/econ.2022.121.091>

Asigurările, în ansamblu cu alte instrumente de piață, garantează stabilitatea dezvoltării economice și acționează ca un stimulator al creșterii economice, acumulând resurse sub formă de prime de asigurare și transformându-le în investiții, astfel, crescând eficiența întregului sistem financiar al țării. Piața asigurărilor contribuie nu doar la dezvoltarea reproducerii sociale, dar și influențează activ fluxurile financiare din economia națională prin intermediul fondului de asigurări, constituind o parte semnificativă a pieței financiare din țară. Pentru a înțelege la ce etapă de dezvoltare se află piața asigurărilor din Republica Moldova și cum poate fi îmbunătățită, este importantă evaluarea situației actuale a acesteia, depistarea provocărilor și a perspectivelor, ceea ce urmează a fi analizat în prezentul articol.

Cuvinte-cheie: asigurări, piață de asigurări, prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații achitate, societate de asigurări.

JEL: G2, G22, G52.

Introducere

Asigurările reprezintă o relație de protejare a intereselor patrimoniale ale persoanelor fizice și juridice, în cazul unor evenimente asigurate, utilizând fondurile bănești acumulate din primele de asigurare pe care acestea le plătesc. Scopul asigurărilor constă în eliminarea riscurilor potențial acceptabile, daunelor ce afectează sănătatea persoanelor sau prejudiciului vieții [3].

368.03:339.1(478)

POSITION AND DEVELOPMENT OF THE MOLDOVAN INSURANCE MARKET

Assoc. Prof. PhD Tatiana DZIUBETCAIA, ASEM
dziubetcaia@ase.md

ORCID: 0000-0002-9592-3240

University Lect. Natalia COSTOVA, ASEM
costova.natalia@ase.md

ORCID: 0000-0003-1231-8393

DOI: <https://doi.org/10.53486/econ.2022.121.091>

Insurance, together with other market instruments, guarantees the stability of economic development and acts as a stimulator of economic growth, accumulating resources in the form of insurance premiums and transforming them into investments, thus increasing the efficiency of the entire financial system of the country. The insurance market contributes not only to the development of social reproduction, but also actively influences financial flows in the national economy through the insurance fund, constituting a significant part of the financial market in the country. In order to understand the level of development of the insurance market in the Republic of Moldova and how it can be improved, it is important to evaluate its current situation, identify challenges and prospects, which will be analysed in this article.

Keywords: insurance, insurance market, gross premiums written, compensations and indemnities paid, insurance company.

JEL: G2, G22, G52.

Introduction

Insurance represents a relationship to protect the patrimonial interests of individuals and legal entities, in case of insured events, using the funds accumulated from the insurance premiums they pay. The purpose of insurance is to eliminate potentially acceptable risks, damages that affect people's health or damage to life [3].

The insurance market is a part of the financial market, a place where insurance pro-

Piața asigurărilor este o parte a pieței financiare, un loc în care sunt cumpărate și vândute produsele de asigurare. Funcționarea acesteia are loc în cadrul sistemului financiar atât în condiții de parteneriat, cât și într-un mediu competitiv. Există diverse caracteristici de clasificare ale pieței asigurărilor, elementele căreia sunt: organizațiile de asigurări; asigurătorii; produsele de asigurare; intermediarii de asigurări; asociațiile de asigurători; sistemul de reglementare de stat a pieței asigurărilor.

Asigurarea reprezintă un mecanism care vizează reducerea consecințelor negative ale unui eveniment advers prin redistribuirea resurselor. Asigurarea rambursează persoanelor o parte sau toată pierderea financiară care este asociată cu un eveniment imprevizibil, ce implică riscuri. Acest lucru se realizează prin gruparea persoanelor vulnerabile, în dependență de factorii de risc. Fiecare persoană plătește o sumă mică de bani, cunoscută sub denumirea de primă de asigurare, într-un fond, care este apoi utilizat pentru a compensa pierderile pe care le suferă oamenii. Astfel, asigurarea dispersează riscul prin înlocuirea perspectivei incerte de pierderi mari cu certitudinea plăților primelor regulate. Dezvoltarea acestui domeniu al pieței este extrem de necesar [2].

Actualitatea temei. În majoritatea țărilor dezvoltate, asigurările ocupă un rol semnificativ în economie, deoarece reprezintă o resursă importantă în ponderea investițiilor, influențează pozitiv balanța de plăți a țării și contribuie la extinderea relațiilor economice internaționale atunci, când societățile de asigurări, pe lângă asigurările directe, mai efectuează și operații de reasigurări. Asigurările sunt importante în economia unei țări, pentru că participă la procesul de creare de valoare adăugată, oferă locuri de muncă.

Scopul cercetării – analiza stării actuale a pieței asigurărilor din Republica Moldova, identificarea scopului și importanței asigurărilor în viața populației și, nemijlocit, în economia statului.

Metode aplicate. Pe parcursul elaborării acestui articol au fost utilizate diverse metode de cercetare: metode de analiză abstract-logică monografică, metode de analiză comparativă,

ducts are bought and sold. Its operation takes place within the financial system, both in partnership and in a competitive environment. There are various classification characteristics of the insurance market, the elements of which are: insurance organizations; insurers; insurance products; insurance intermediaries; insurance associations; the state regulatory system of the insurance market.

Insurance is a mechanism aimed at reducing the negative consequences of an adverse event by redistributing resources. Insurance reimburses individuals for some or all of the financial loss that is associated with an unpredictable risk event. This is done by grouping people vulnerable to a certain risk into groups. Each person pays a small amount of money, known as an insurance premium, into a fund, which is then used to compensate people for losses. Insurance reduces vulnerability by replacing the uncertain prospect of large losses with the certainty of regular premium payments. This is the main necessity for the development of this area of the market [2].

The topicality of the subject. In most developed countries, insurance plays a significant role in the economy, because it represents an overwhelming resource in the share of investments, positively influences the country's balance of payments and contributes to the expansion of international economic relations when insurance companies, in addition to direct insurance, also carry out operations of reinsurance. Insurance is important in the economy of a country because it participates in the process of creating added value, it provides jobs.

The purpose of the research is the analysis of the current state of the insurance market in the Republic of Moldova, identification of the purpose and importance of insurance in the life of the population and directly in the state economy.

Applied methods. The writing of this article involved the use of various research methods such as: monographic abstract and logical analysis methods, comparative analysis methods, analytical methods, settlement and graphs, historical methodology.

metode analitice, decontare și grafice, metodologia istorică.

Fiecare metodă a contribuit la dezvoltarea mai detaliată a subiectului în cauză atât în teorie, cât și în practică. De exemplu: metodele de concretizare și abstractizare au ajutat la analiza fiecărui tip de asigurări de persoane în mod separat. Metoda de analiză și sinteză a făcut posibilă studierea aprofundată a dezvoltării pieței asigurărilor, folosind date statistice și analitice, iar metodologia istorică a fost utilizată pentru a determina și identifica succesiunea cronologică a dezvoltării asigurărilor de persoane [4].

Rezultate obținute și discuții. Analizând poziția actuală a pieței naționale de asigurări, se poate observa, că în pofida creșterii globale a volumului operațiunilor de asigurare, situația din țară rămâne la un nivel nesatisfăcător. Ponderea primelor de asigurare în Produsul Intern Brut (PIB) rămâne sub media stabilită pe plan mondial și devine din ce în ce mai mică, ceea ce reprezintă un indicator „slab” al dezvoltării domeniului asigurărilor din Republica Moldova. În ceea ce privește alți indicatori din domeniul asigurărilor atât generali, cât și particulari pentru anumite categorii, se constată o creștere [8].

În anul 2021, companiile de asigurări din Republica Moldova au acumulat prime brute subscrise în valoare de 1 miliard 926,3 milioane lei, constituind o creștere cu 32,6% comparativ cu anul precedent. Acest progres este fără precedent în istoria asigurărilor din Republica Moldova, fiind înregistrat după o regresie de 10,6% a primelor brute subscrise în anul 2020, ca urmare a pandemiei COVID-19.

Each of the methods contributed to the more detailed disclosure of the subject of personal insurance, both in theory and in practice. For example, concretization and abstraction methods helped to analyse each type of person insurance separately. The analysis and synthesis methods made possible a more detailed analysis of the insurance market development, using statistical and analytical data. Historical methodology was also used to determine and identify the chronological sequence of the development of life insurance [4].

Obtained results and discussions. Analyzing the current position of the national insurance market, it can be seen that despite the global increase in the volume of insurance operations, the situation in the country remains at a satisfactory level. The share of insurance premiums in GDP (Gross Domestic Product) remains below the global average and is getting smaller and smaller, which is a “weak” indicator of the development of the insurance sector in the Republic of Moldova. As for other indicators in the field of insurance, both general and particular ones for certain categories, in general, an increase is noted [8].

In 2021, Moldovan insurance companies accumulated gross accrued premiums in the amount of MDL 1 billion 926.3 million, an increase of 32.6% compared to the previous year. This progress is unprecedented in the history of Moldovan insurance, especially as it comes after a 10.6% regression in gross premiums in 2020 as a result of the COVID-19 pandemic.

Tabelul 1/ Table 1

**Primele brute subscrise pe clase de asigurări în perioada anilor 2019-2021 (lei)/
Gross written premiums by insurance classes during the years 2019-2021 (MDL)**

Denumirea/ The name	2019	2020	2021
Asigurări generale/ General insurance	1 523 670 131	1 351 957 818	1 825 766 398
Asigurări de viață/ Life insurance	100 987 878	100 950 862	100 584 518
Total/ Total	1 624 658 008	1 452 908 680	1 926 350 916

Sursa: elaborat de autori în baza datelor din raportul privind încasări de prime de asigurare și plăți a despăgubirilor și sumelor asigurate în perioada 2019-2021 <https://www.cnpf.md/> [6] / **Source:** prepared by the authors based on the data from the report on receipts of insurance premiums and payments of insurances and amounts insured in the period 2019-2021 <https://www.cnpf.md/> [6]

Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare din anul 2021, domeniul asigurărilor este concentrat pe asigurările generale, care dețin o cotă de 94,8%, în timp ce asigurărilor de viață le revin 5,2% din volumul total al primelor brute subscrise.

Ce ține de segmentul asigurărilor generale, valoarea primelor brute subscrise a însumat 1.825,7 mil. lei, în creștere cu 473,8 mil. lei. Concomitent, primele brute subscrise aferente asigurărilor de viață au constituit aproximativ 100,5 milioane lei, fiind la același nivel al anului precedent. Datele atestă că asigurările auto domină în continuare piața asigurărilor, acestora revenindu-le peste 70% din totalul primelor brute subscrise din asigurările generale.

Cel mai mare volum de prime au revenit asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto, care au constituit 853,1 milioane lei (+33,5% față de anul 2020), dintre care, RCA (asigurarea de răspundere civilă auto) internă – 585,4 milioane lei (+26,9%) și „Cartea Verde” – 267,7 milioane lei (+50,5%), urmate de asigurările CASCO (asigurare auto facultativă, asigurarea autovehiculului) [1] – 417,8 milioane lei (+23,2%).

Tot în anul 2021, companiile au achitat despăgubiri și indemnizații de asigurare în valoare totală de 662,1 milioane lei, în creștere cu 11,0% față de anul anterior.

Datele au fost sintetizate în baza informațiilor prezentate de zece societăți de asigurări, care activau la data de 31 decembrie 2021.

According to the data of the National Commission of the Financial Market of 2021, the insurance field is focused on general insurance, which has a 94.8% share, while life insurance accounts for 5.2% of the total volume of gross premiums subscribed.

As for the general insurance segment, the value of gross written premiums totaled MDL 1,825.7 million, an increase of MDL 473.8 million. At the same time, gross written premiums related to life insurance constituted approximately MDL 100.5 million, being on the same level as the previous year. The data shows that the car insurance continues to dominate the insurance market, accounting for more than 70% of the total gross premiums written in general insurance.

The largest volume of premiums went to the mandatory car civil liability insurance, which constituted MDL 853.1 million (+33.5% compared to 2020), of which RCA (car civil liability insurance) internal – MDL 585.4 million (+26.9%) and “Green Card” – MDL 267.7 million (+50.5%), followed by CASCO insurance (optional car insurance, vehicle insurance) [1] – MDL 417.8 million (+23.2%).

Also in 2021, companies paid compensations and insurance allowances totaling MDL 662.1 million, up 11.0% compared to the previous year.

The data was synthesized based on the information presented by ten insurance companies, which were active as of December 31, 2021.

Tabelul 2/Table 2

**Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite pe clase de asigurări
în perioada 2019-2021 (lei) / Compensation and insurance indemnities paid
by insurance classes in the period 2019-2021 (MDL)**

Denumirea/ The name	2019	2020	2021
Asigurări generale/ General insurance	642 193 550	569 849 766	627 917 218
Asigurări de viață/ Life insurance	11 595 421	26 543 741	34 219 710
Total/ Total	653 788 972	596 393 507	662 136 928

Sursa: întocmit de autori în baza datelor din raportul privind încasări de prime de asigurare și plăți a despăgubirilor, și sumelor asigurate în perioada 2019-2021 <https://www.cnpf.md/> [6] / Source: prepared by the authors based on the data from the report on receipts of insurance premiums and payments of insurances and amounts insured in the period 2019-2021 <https://www.cnpf.md/> [6]

Comisia Națională a Pieței Financiare susține că, deși volumul primelor brute subscrise s-a majorat semnificativ în anul 2021, gradul de penetrare al asigurărilor în Produsul Intern Brut a înregistrat nivelul de 0,80%, indicând o creștere modestă cu 0,1 p.p. a acestui indicator față de anul 2020 (spre ex. în țările din regiune, indicii respectiv variază între 1-1,5 la sută). Acest fapt demonstrează că ritmul de creștere al Produsul Intern Brut a fost superior celui de extindere a activităților de (re)asigurare, din motive legate de situația economică și financiară a cetățenilor din Republica Moldova, care pun accent pe alte produse și servicii de primă necesitate.

Potrivit Biroului Național de Statistică, în anul 2021, primele brute subscrise pentru toate clasele de asigurări au constituit 1 miliard 926,3 milioane lei, cu 32,5% mai mult decât în anul 2020. În această perioadă, ponderea asigurărilor generale s-a majorat de la 93% la 94,8%, în timp ce ponderea asigurărilor de viață s-a diminuat de la 7% la 5,2%. În special, primele subscrise din asigurări generale pentru anul 2021 s-au majorat la 1 miliard 825,2 milioane lei, cu 35% mai mult decât în anul 2020, iar valoarea primelor subscrise din asigurări de viață a scăzut cu 0,5% – până la 101,1 milioane lei. Aproximativ 45% din totalul primelor au revenit asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto (RCA) – 866,5 milioane lei (+ 32,3% față de 2020) și 21,7% – asigurărilor de transport terestru (CASCO) – 417,7 milioane lei (+23,2%). Concomitent, ponderea CASCO a scăzut cu 1,6 puncte procentuale pe parcursul anului, ponderea RCA nu s-a modificat, iar ponderea primelor pentru asigurările de sănătate s-a majorat de la 4,9% la 6,7%, pentru asigurările de proprietate împotriva incendiilor și altor calamități naturale – de la 8,3% la 10,9%. Totodată, valoarea totală a despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare achitate în anul 2021 a constituit 655 milioane lei și s-a majorat cu 7,9% față de anul 2020. Circa 94,3% din despăgubirile și indemnizațiile achitate în această perioadă au revenit asigurărilor gene-

The National Commission of the Financial Market argues that, although the volume of gross written premiums increased significantly in 2021, the degree of insurance penetration in the Gross Domestic Product recorded the level of 0.80%, indicating a modest increase of 0.1 p.p. of this indicator compared to the year 2020 (e.g. in the countries of the region the respective index varies between 1-1.5 percent). This fact demonstrates that the rate of growth of the Gross Domestic Product was higher than that of the expansion of (re)insurance activities, for reasons related to the economic and financial situation of the citizens of the Republic of Moldova, who emphasize other premium products and services necessity.

According to the National Bureau of Statistics, in 2021, gross premiums subscribed for all classes of insurance amounted to MDL 1 billion 926.3 million, 32.5% more than in 2020. During this period, the share of general insurance increased by from 93% to 94.8%, while the share of life insurance decreased from 7% to 5.2%. In particular, general insurance premiums for 2021 increased to MDL 1 billion 825.2 million, 35% more than in 2020, and the value of life insurance premiums decreased by 0.5% – up to MDL 101.1 million. Approximately 45% of the total premiums went to compulsory motor civil liability insurance (RCA) – MDL 866.5 million (+ 32.3% compared to 2020) and 21.7% – to land transport insurance (CASCO) – MDL 417.7 million (+23.2%). At the same time, the share of CASCO decreased by 1.6 percentage points during the year, the share of RCA did not change, and the share of premiums for health insurance increased from 4.9% to 6.7%, for property insurance against fire and other natural calamities – from 8.3% to 10.9%. At the same time, the total amount of compensations and insurance allowances paid in 2021 was 655 million lei and increased by 7.9% compared to 2020. About 94.3% of the compensations and allowances paid in this period went to general insurance – MDL 617.5 million, which is 7%

rale – 617,5 milioane lei, ceea ce este cu 7% mai mult decât în anul 2020. Cuantumul plăților pentru asigurări de viață s-a majorat cu 26% și a constituit 37,5 milioane lei, iar ponderea acestor plăți a crescut de la 4,9% în anul 2020 la 5,7% în anul 2021. Majoritatea despăgubirilor și indemnizațiilor au fost achitate din asigurările RCA (49,2% din totalul indemnizațiilor) și CASCO (33,7%). În special, despăgubirile și indemnizațiile achitate din asigurările RCA au constituit 322,3 milioane lei (creștere cu 16,4% față de anul 2020), în timp ce plățile din asigurările CASCO s-au majorat cu 21%, până la 220,6 milioane lei. În anul precedent, ponderea despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare achitate pentru asigurările de sănătate a crescut de la 4,4% în anul 2020 până la 5,1%, iar ponderea despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare achitate pentru asigurările de proprietate împotriva incendiilor și altor calamități naturale a scăzut de la 6,8% la 4,2% [7].

Analizând indicatorii anilor 2019-2021, observăm tendința clară de creștere a despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare achitate și a primelor brute subscrise, remarcăm și impactul pandemiei globale asupra pieței asigurărilor. Astfel, constatăm că, în perioada analizată, plățile despăgubirilor de asigurări pe piața asigurărilor din Republica Moldova continuă să crească, doar în anul 2020 s-a înregistrat o scădere de 50 de milioane de lei, dar în 2021 valoarea totală a plăților a depășit cifra pentru anul 2019 și a constituit peste 660 de milioane de lei. În ceea ce privește primele brute subscrise, în cazul nostru, se manifestă impactul pandemiei globale COVID-19. În anul 2020, s-a înregistrat o scădere de 171.749.328 lei față de anul precedent, care a afectat cu siguranță piața asigurărilor din Republica Moldova. În 2021, cuantumul primelor brute subscrise s-a majorat până la 1.926.350.916 lei.

more than in 2020. The amount of life insurance payments increased by 26% and amounted to MDL 37.5 million, and the share of these payments increased from 4.9% in 2020 to 5.7% in 2021. Most of the compensations and indemnities were paid from RCA (49.2% of total indemnities) and CASCO (33.7%) insurances. In particular, compensations and indemnities paid from RCA insurance amounted to 322.3 million lei (16.4% increase compared to 2020), while payments from CASCO insurance increased by 21%, up to MDL 220.6 millions. In the previous year, the share of insurance claims and indemnities paid for health insurance increased from 4.4% in 2020 to 5.1%, and the share of indemnities and insurance indemnities paid for fire and other calamity property insurance natural decreased from 6.8% to 4.2% [7].

Analyzing the indicators of the years 2019-2021, we observe a clear trend of growth in compensations and insurance indemnities paid and gross premiums subscribed, we also note the impact of the global pandemic on the insurance market. Thus, we note that during the analyzed period, insurance compensation payments on the insurance market in the Republic of Moldova continue to grow, only in 2020 there was a decrease of MDL 50 million, but in 2021 the total value of payments exceeded the figure for 2019 and amounted to over MDL 660 million. In terms of gross premiums written, in our case, the impact of the global COVID-19 pandemic is evident. In 2020, there was a decrease of MDL 171,749,328 compared to the previous year, 2019, which definitely affected the insurance market in the Republic of Moldova. In 2021, the amount of gross premiums subscribed increased to MDL 1,926,350,916.

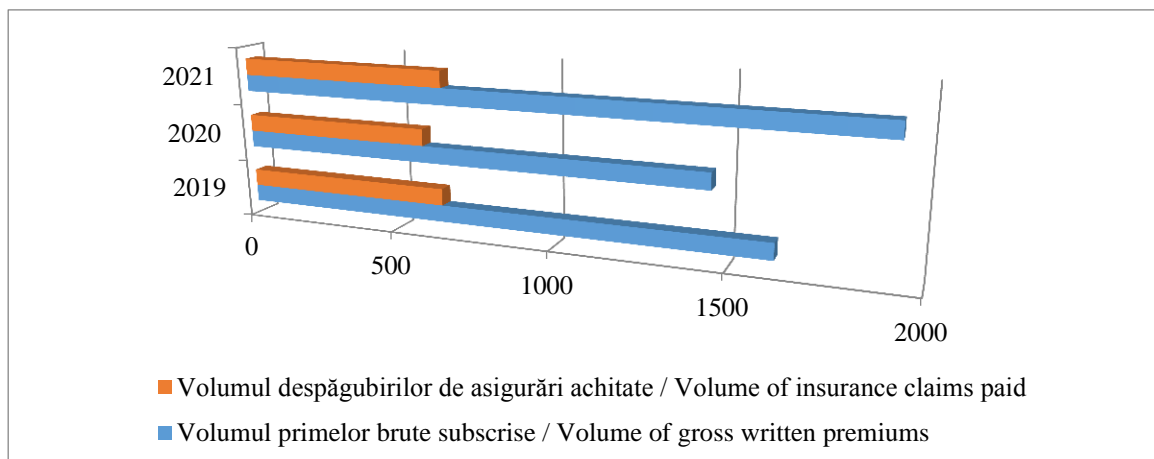

Figura 1. Volumul primelor brute subscrise și despăgubirilor de asigurare achitate pe piața asigurărilor din Republica Moldova în perioada 2019-2021 (milioane lei)/

Figure 1. The volume of gross written premiums and insurance claims paid on the insurance market in the Republic of Moldova during 2019-2021 (millionMDL)

Sursa: elaborată de autori în baza rapoartelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare
<https://www.cnpf.md/> [6]/ *Source: prepared by the authors based on the reports*
of the National Financial Market Commission <https://www.cnpf.md/> [6]

În baza datelor din Figura 1 remarcăm, că volumul primelor brute subscrise depășește semnificativ volumul plăților despăgubirilor de asigurare în perioada corespunzătoare. Comparând dinamica indicatorilor, putem observa o evoluție mai accentuată, în anul 2021, a volumului primelor brute subscrise, comparativ cu volumul despăgubirilor de asigurare achitate. În al doilea caz, schimbările dinamice din 2021 sunt mai line, cu o creștere treptată, dar valoarea indicatorului, „volumul despăgubirilor” de asigurare, achitate în anul 2021, nu depășește cu mult cifra înregistrată în anul 2019.

Conform datelor de activitate ale societăților de asigurări pentru anul 2021, GRAWE CARAT ASIGURĂRI S.A. ocupă poziția de lider, în ceea ce privește profitul înregistrat înainte de impozitare cu o valoare de 35 784 594 lei. Pe locul doi se află GENERAL ASIGURĂRI S.A. cu un indicator de 7,5 milioane de lei mai puțin. Și închid primele trei poziții INTACT ASIGURĂRI GENERALE S.A. și TRANSELIT S.A. cu profit înregistrat, înainte de impozitare, de 14 milioane lei. În anul 2021 două societăți de asigurări au înregistrat pierderi: MOLDCARGO S.A. – 9,5 milioane lei și GARANȚIE S.A. – 0,5 milioane lei.

Based on the data in Figure 1, we note that the volume of gross premiums subscribed significantly exceeds the indicator of the volume of insurance compensation payments in the corresponding period. Comparing the dynamics of the indicators, we can observe a more pronounced increase in 2021 of the indicator volume of gross underwritten premiums compared to the volume of insurance claims paid. In the second case, dynamic changes in 2021 are smoother, with gradual growth. But the value of the indicator of the volume of insurance claims paid in 2021 does not exceed by much the figure recorded in 2019.

According to the activity data of the insurance companies for 2021, GRAWE CARAT ASIGURARI S.A. occupies the leading position in terms of profit recorded before taxation with a value of MDL 35,784,594. The second place is given to GENERAL ASIGURARI S.A. with an indicator of MDL 7.5 million less. And finally, the first three positions are ended by INTACT ASIGURARI GENERALE S.A. and TRANSELIT S.A. with the profit recorded before taxation at the level of MDL 14 million. In 2021, two insurance companies recorded losses – MOLDCARGO S.A. in the amount of MDL 9.5 million and GARANTIE S.A. worth MDL 0.5 million.

Tabelul 3/ Table 3

**Indicatorii de bază ai companiilor de asigurări din Republica Moldova în anul 2021/
Basic indicators of insurance companies in the Republic of Moldova in 2021**

Nr. crt./ No.	Denumirea companiei de asigurări/ Name of the insurance company	Total active, lei/ Total assets, MDL	Coefficientul de lichiditate/ Liquidity ratio	Prime brute subscribe, lei/ Gross written premiums, MDL	Despăgubiri achitate, lei/ Compensation paid, MDL	Profitul (pierderea) perioadei raportate până la impozitare/ Profit (loss) of the reported tax period
1	Acord Grup SA	206 109 616	14,00	126 864 600	25 703 407	534 394
2	Asterra Grup SA	407 436 637	5,11	335 004 516	136 383 989	3 304 376
3	Donaris Vienna Insurance Group SA	381 241 061	6,23	229 282 261	62 438 028	10 353 030
4	Garanție SA	73 064 675	1,15	15 252 206	5 247 443	- 557 609
5	General Asigurări SA	317 307 456	4,65	281 601 044	92 325 389	28 284 510
6	Grawe Carat Asigurări SA	1256682866	51,62	306 895 568	136 543 354	35 784 594
7	Intact Asigurări Generale SA	165 290 359	4,01	131 421 926	45 085 681	14 760 313
8	Moldasig SA	512 871 553	2,61	254 740 743	79 597 831	1 967 135
9	Moldcargo SA	169 987 682	2,27	114 047 408	40 162 200	-9 582 347
10	Transelit SA	138 955 473	19,34	131 240 643	38 649 607	14 062 105
Total/ Total		3628947378	X	1 926 350 915	662 136 928	98 910 501

Sursa: elaborat de autori în baza rapoartelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare în anul 2021 <https://www.cnpf.md/> [6] *Source: prepared by the authors based on the reports of the Commission of the National Financial Market Commission in 2021 <https://www.cnpf.md/> [6]*

Pe piața asigurărilor din Republica Moldova în anul 2021 au fost înregistrate doar 10 organizații care au primit licența corespunzătoare. În acest domeniu există o singură societate de asigurări active cărei depășesc 1 miliard de lei, din care 923 de milioane de lei sunt destinate asigurărilor de viață. Restul companiilor de asigurări au active cuprinse între 73 de milioane de lei și 512 de milioane de lei, însă nicio societate de asigurări nu se ocupă de asigurări de viață, cu excepția GRAWE CARAT ASIGURĂRI S.A. Conform indicatorilor de lichiditate a activelor companiilor de asigurări din Republica Moldova, indicatorul maxim este înregistrat de către GRAWE CARAT ASIGURĂRI – 51,62 (în comparație cu toate companiile, această valoare a indicatorului este semnificativă). TRANSELIT S.A. se află pe locul 2 – 19,34. Pe locul trei se poziționează ACORD GRUP S.A. cu o valoare

Only 10 companies, that received the appropriate license were registered on the insurance market of the Republic of Moldova in 2021. On the insurance market, there is only one insurance company whose assets exceed MDL 1 billion, of which MDL 923 million are intended for life insurance. The rest of the insurance companies have assets between MDL 73 million and MDL 512 million, but no insurance company deals with life insurance, with the exception of GRAWE CARAT ASIGURARI S.A. According to the indicators of liquidity of assets of insurance companies in the Republic of Moldova, the maximum indicator is registered by GRAWE CARAT ASIGURARI – 51.62 (compared to all companies, this indicator value is significant). TRANSELIT S.A. is on the 2nd place – 19.34. In the third place – ACORD GRUP S.A. with a value of 14.00. For other companies, the

de 14,00. Pentru alte companii, indicatorul nu depășește 10,00. GARANȚIE S.A. are cea mai mică valoare – 1.15.

Pe piața asigurărilor din Republica Moldova există un număr relativ mic de societăți de asigurări licențiate și doar una singură este angajată în asigurări de viață, și anume GRAWE CARAT ASIGURĂRI S.A.

indicator does not exceed 10.00. GARANTIE S.A. has the lowest value – 1.15.

There is a relatively small number of licensed insurance companies and only one insurance company is engaged in life insurance, namely GRAWE CARAT ASIGURARI S.A. on the insurance market in the Republic of Moldova.

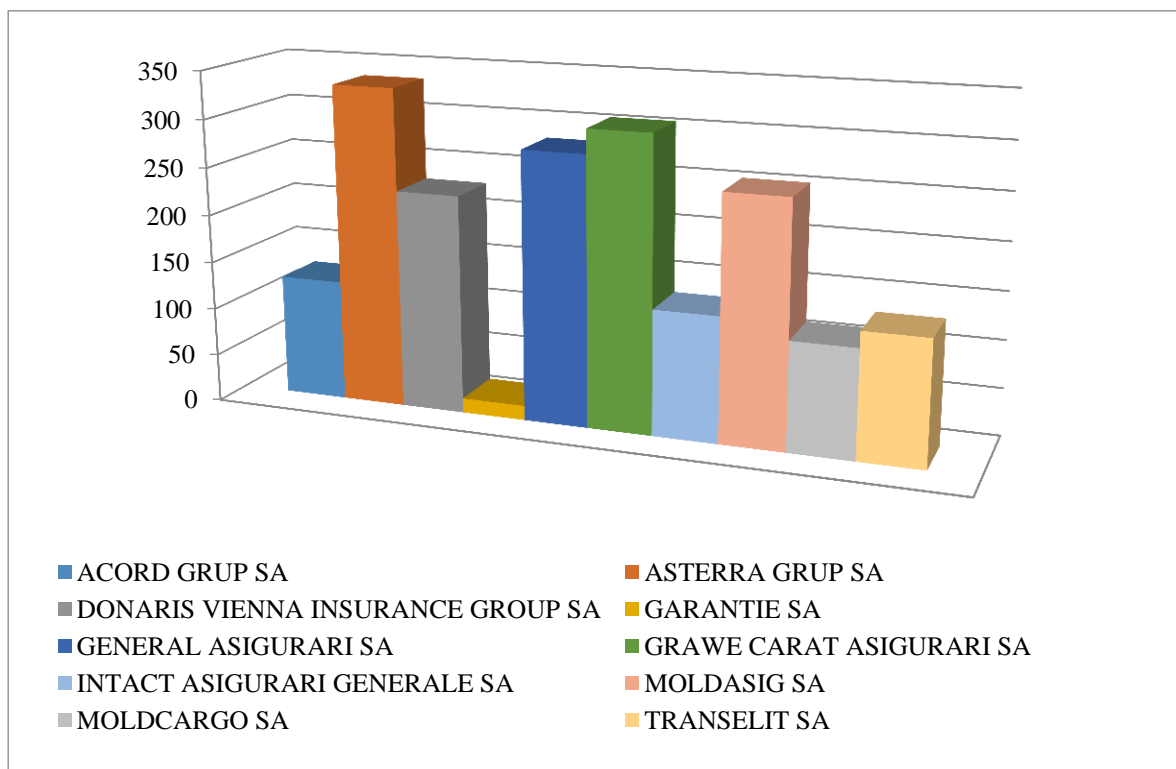

Figura 2. Volumul primelor brute subscrise de către companiile de asigurări din Republica Moldova în anul 2021 (milioane lei)/ Figure 2. The volume of gross premiums written by insurance companies in the Republic of Moldova in 2021 (million MDL)

Sursa: elaborată de autori în baza rapoartelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare
<https://www.cnpf.md/> [6]/ *Source: prepared by the authors based on the reports of the National Financial Market Commission* <https://www.cnpf.md/> [6]

Conform Figurii 2, ASTERRA GRUP S.A. are cea mai mare valoare a primelor brute subscrise în anul 2021 – 335 milioane lei, urmată de GRAWE CARAT ASIGURĂRI S.A. cu o valoare mai mare de 300 milioane lei și pe locul 3 este GENERAL ASIGURĂRI S.A. În anul 2021, cel mai mic nivel a fost înregistrat la GARANȚIE S.A. – 15,2 milioane lei. Diferența dintre indicatorul maxim înregistrat și cel minim, este de peste 22 de ori.

According to Figure 2, ASTERRA GRUP S.A. has the highest value of gross premiums subscribed in 2021 – MDL 335 million, followed by GRAWE CARAT ASIGURARI S.A. with a value greater than MDL 300 million and the 3rd place is given to GENERAL ASIGURARI S.A. In 2021, the lowest level was recorded at GARANTIE S.A. – MDL 15.2 million. The difference between the maximum recorded indicator and the minimum is more than 22 times.

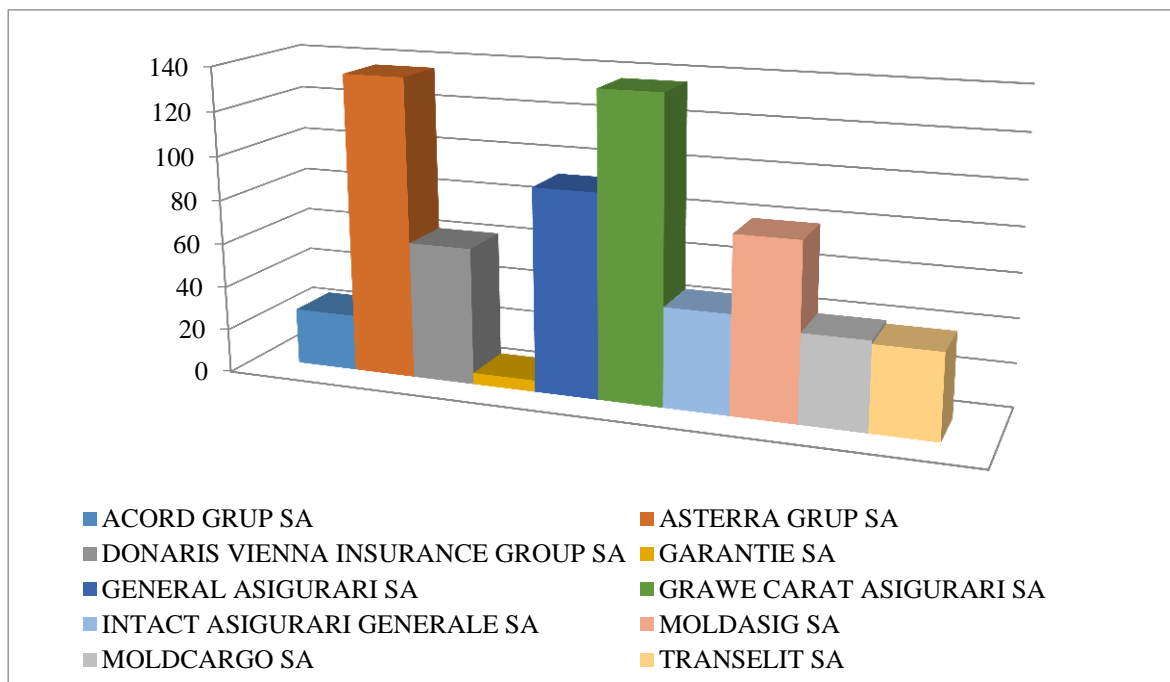

Figura 3. Volumul despăgubirilor de asigurare achitate de companiile de asigurări din Republica Moldova în anul 2021 (milioane lei) / Figure 3. The volume of insurance claims paid by insurance companies in the Republic of Moldova in 2021 (million MDL)

Sursa: elaborată de autori în baza rapoartelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

https://www.cnpf.md/ [6] / Source: prepared by the authors based on the reports of the National Financial Market Commission https://www.cnpf.md/ [6]

În ceea ce privește volumul despăgubirilor de asigurare plătite în anul 2021, poziția de lider este ocupată de GRAWE CARAT ASIGURĂRI S.A. Pe locul doi s-a poziționat ASTERRA GRUP S.A., care în anul corespunzător a avut cea mai mare valoare pentru primele brute subscrise. Valoarea minimă s-a înregistrat la GARANȚIE S.A. – 5,2 milioane lei.

În prezent, are loc formarea pieței asiguraților prin crearea unor companii de asigurări mari, capabile să se adapteze la condițiile solicitate și să ofere servicii de asigurări, care corespund standardelor internaționale, precum și formarea infrastructurii pieței asiguraților. Indicatorii ce caracterizează poziția pieței asiguraților indică faptul că au fost create bazele asiguraților naționale.

Cu toate acestea, asigurările nu și-au ocupat încă locul potrivit în sistemul de protecție a intereselor patrimoniale ale populației, ale întreprinderilor și ale statului. Mai puțin de 50% din riscurile potențiale sunt asigurate, comparativ

Regarding the volume of insurance claims paid in 2021, the leading position is occupied by GRAWE CARAT ASIGURARI S.A. In the second place there was ASTERRA GRUP S.A., which in the corresponding year recorded the highest value for gross premiums subscribed. The minimum value is also fixed at GARANTIE S.A. – MDL 5.2 million.

Currently, the formation of the insurance market is taking place through the creation of large insurance companies capable of adapting to market conditions and providing insurance services that meet international standards, as well as the formation of the insurance market infrastructure. The indicators characterizing the position of the insurance market indicate that the foundations of national insurance have been created.

However, insurance has not yet taken its proper place in the system of protection of the patrimonial interests of the population, enterprises and the state. Less than 50% of potential

cu 90-95%, date înregistrate în majoritatea țărilor dezvoltate. Volumul primelor de asigurare din țara noastră este comparabil cu indicatorii similari ai unei singure companii internaționale. Există riscuri mari în cazul monopolizării sectoarelor pieței asigurărilor, pentru că varietatea produselor de asigurare de pe piață este mult mai mică decât în străinătate. Lipsa măsurilor, care să stimuleze și să motiveze populația și întreprinderile să apeleze la oportunitățile de asigurare pentru a-și proteja interesele patrimoniale, afectează negativ dezvoltarea pieței asigurărilor. Nu a fost creat un mecanism de încredere pentru controlul statului asupra îndeplinirii de către societățile de asigurări a obligațiilor sale, o evaluare adecvată a fiabilității și stabilității financiare a acestora [5].

Concluzii

În cadrul studiului a fost analizată *situația actuală a pieței asigurărilor* din Republica Moldova și s-a ajuns la următoarele concluzii.

Printre principalele probleme ale dezvoltării pieței asigurărilor din țara noastră se numără următoarele:

- nivelul scăzut de solvabilitate al asiguratorilor agravat de criza economică;
- lipsa instrumentelor financiare eficiente pentru plasarea rezervelor de asigurare;
- subdezvoltarea mecanismului pieței și lipsa unei piețe de valori mobiliare dezvoltate, ceea ce limitează plasarea rezervelor de asigurare;
- imperfecțiunea cadrului legal și de reglementare pentru asigurări;
- lipsa stimulentei fiscale pentru asiguratorii;
- nivelul scăzut de capitalizare al companiilor de asigurări, precum și subdezvoltarea pieței naționale de reasigurare, care nu permite asigurarea unor riscuri mari și contribuie la o ieșire a primelor de asigurare în străinătate;
- restrângerea concurenței în unele sectoare ale pieței serviciilor de asigurări;
- imperfecțiunea suportului juridic și organizatoric al supravegherii asigurărilor de stat;

risks are insured compared to 90 - 95% in most developed countries. The volume of insurance premiums in our country is comparable to similar indicators of a single international company. Big problems can arise if sectors of the insurance market are monopolized. The variety of insurance products on the market is much smaller than abroad. The lack of measures to stimulate and motivate the population and businesses to make more extensive use of insurance opportunities to protect their patrimonial interests has a negative effect on the development of the insurance market. A reliable mechanism for state control over the fulfillment of its obligations by insurance companies, an adequate assessment of their reliability and financial stability has not been created [5].

Conclusions

The study analyzed the *current situation of the insurance market* in the Republic of Moldova and reached the following conclusions.

Among the main problems of the development of the insurance market in the Republic of Moldova are the following:

- the low level of solvency of insurers aggravated by the economic crisis;
- lack of effective financial instruments for placing insurance reserves;
- the underdevelopment of the market mechanism and the lack of a developed securities market, which limits the placement of insurance reserves;
- the imperfection of the legal and regulatory framework for insurance;
- lack of fiscal incentives for insurers;
- the low level of capitalization of insurance companies, as well as the underdevelopment of the national reinsurance market, which does not allow the insurance of large risks and contributes to an outflow of insurance premiums abroad;
- restriction of competition in some sectors of the insurance services market;
- the imperfection of the legal and organizational support of state insurance supervision.

- subdezvoltarea infrastructurii pieței asigurărilor, în special, absența instituției actuarilor și evaluatorilor de risc.

Putem sugera următoarele *soluții pentru problemele existente*.

Pentru a atinge obiectivele pe termen lung ale dezvoltării pieței asigurărilor, este necesar să fie:

- asigurată fiabilitatea și sustenabilitatea financiară a sistemului de asigurări;
- urmărită o politică structurală activă pe piața serviciilor de asigurări;
- îmbunătățită eficiența reglementării de stat a activităților de asigurare;
- dezvoltată piața internațională de asigurări;
- îmbunătățit cadrul de reglementare pentru activitățile de asigurare.

Stabilitatea pieței asigurărilor este, în mare măsură, determinată de infrastructura acesteia. De asemenea, este necesar să se accelereze crearea instituției actuarilor, ținând cont de criteriile întâlnite în practica internațională. O atenție deosebită trebuie acordată stimulării asigurărilor în sfera afacerilor mici. Este necesar să fie înăspriț controlul asupra companiilor de asigurări de viață.

Un factor important în dezvoltarea asigurărilor facultative este restabilirea încrederii populației, pentru a spori atragerea de fonduri către economia reală.

În domeniul asigurărilor obligatorii este necesar să se determine importanța asigurării protecției intereselor patrimoniale ale anumitor categorii de persoane. Este necesară eficientizarea introducerii claselor noi de asigurări obligatorii, care să conducă la crearea fondurilor departamentale noi, pentru evaluarea eficienței fondurilor existente.

În domeniul reglementării de stat a activităților de asigurare ar trebui luate măsuri pentru îmbunătățirea cadrului normativ și metodologic de funcționare a pieței asigurărilor [1].

Particularitatea pieței asigurărilor constă în faptul că efectul crizei în economie nu afectează imediat activitatea acesteia, ci duce la o scădere întârziată și pe termen lung a indicatorilor de dezvoltare a pieței asigurărilor. Prin

- underdevelopment of the infrastructure of the insurance market, in particular, the absence of the institution of actuaries and risk assessors.

We can also suggest the following *solutions to existing problems*.

In order to achieve the long-term objectives of the development of the insurance market, it is necessary:

- to ensure the reliability and financial sustainability of the insurance system;
- to pursue an active structural policy on the market of insurance services;
- to improve the efficiency of the state regulation of insurance activities;
- to develop the international insurance market;
- to improve regulatory framework for insurance activities.

The stability of the insurance market is largely determined by its infrastructure. It is also necessary to speed up the creation of the institution of actuaries, taking into account the criteria developed by international practice. Special attention should be paid to the promotion of insurance in the sphere of small business. It is necessary to tighten the control over life insurance companies.

An important factor in the development of voluntary insurance is the restoration of the population's confidence in it in order to increase the attraction of funds to the real economy.

In the field of compulsory insurance, it is necessary to determine the importance of ensuring the protection of the patrimonial interests of certain categories of people. It is necessary to streamline the introduction of new compulsory insurance classes, which lead to the creation of new departmental funds, to evaluate the efficiency of existing funds.

In the field of state regulation of insurance activities, measures should be taken to improve the normative and methodological framework for the operation of the insurance market [1].

The peculiarity of the insurance market lies in the fact that the effect of the crisis in the economy does not immediately affect its

urmare, este deosebit de important să se determine perspectivele de dezvoltare a asigurărilor pe termen scurt.

activity, but leads to a delayed and long-term decrease in the indicators of the development of the insurance market. Therefore, it is particularly important to determine the prospects for the development of insurance within the short term.

Bibliografie/ Bibliography:

1. Legea cu privire la asigurări: nr. 407 din 21.12.2006, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 47-49 art. 213
2. ТАРАСОВА, Ю. А. *Страховое дело*. Санкт-Петербург: Государственный университет – высшая школа экономики, 2009. ISBN 978-5-91185-057-9
3. ШАХОВ, В. В. *Страхование*. М.: ЮНИТИ, 2003. ISBN 5-85171-029-2
4. ГВОЗДЕНКО, А. А. *Страхование*. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, Г25 2006. ISBN 5-482-00447-3
5. FOTESCU, Stanislav; ȚUGULSCHI, Anatol. *Asigurări și reasigurări*. Chișinău: ASEM, 2006. ISBN 978-9975-75-347-0
6. Rapoartele Comisiei Naționale a Pieței Financiare [online], [Accesat: 15.05.2022] Disponibil: <https://www.cnpf.md/ro/indicatori-si-raportari-specializate-6437.html>
7. Datele statistice ale Biroului Național de Statistică [online], [Accesat: 10.05.2022] Disponibil: <https://statistica.gov.md/>
8. Publicațiile agenției InfoMarket [online], *Несмотря на существенный рост подписанных страховых премий в 2021 г., уровень проникновения страхования в ВВП остается умеренным, -НКФР*, [Accesat: 11.05.2022] Disponibil: <https://infomarket.md/ru/insurance/283303>